

jaarverslag
SCHOOL DER POËZIE

2016

SCHOOL DER
POËZIE

Jaarverslag 2016

Inhoud

Van het bestuur	3
<i>Mooi in 2016</i>	6
Financiën	7
Prestaties	14
<i>Mooi in 2016</i>	16
Activiteiten	17
Dank aan	28
<i>Mooi in 2016</i>	29
Organisatie & communicatie	30
<i>Mooi in 2016</i>	31
Bijlage	32

Bestuursverslag 2016

Hierbij bieden we u het jaarverslag 2016 van School der Poëzie (SdP) aan. In dit eerste onderdeel daarvan, het bestuursverslag, vatten we de belangrijkste veranderingen en de resultaten van dat jaar samen.

Bestuur

In 2016 bestaat het bestuur uit Herma Hofmeijer, Ester Naomi Perquin, Myrle Tjoeng, Michael Defuster, Ramsey Nasr en Ben Hurkmans. In 2016 zijn er geen bestuurswisselingen geweest. Het bestuur is tweemaal samengekomen, in de eerste vergadering is het jaarverslag 2015 aan de orde geweest alsook de subsidieaanvragen voor de structurele subsidies voor de periode 2017-2020. In de tweede bijeenkomst is het jaarplan 2017 besproken.

Ook bezochten bestuursleden – vanzelfsprekend – activiteiten van School der Poëzie. Tussentijds zijn twee leden van bestuur direct beschikbaar ingeval de directie ruggenspraak nodig heeft.

De directie, bestaande uit Sarien Zijlstra en Ilonka Verdurmen, bepaalt de grote lijnen van het beleid en legt deze voor het bestuur voor reflectie en advies. Het team bestaat uit een 30-tal medewerkers die ieder ofwel als zzp-er ofwel via contracten voor (on)bepaalde tijd aan SdP zijn verbonden. De inhoudelijk drive om te werken bij SdP is voor de meeste medewerkers groter dan de financiële ruimte die ertegenover staat.

Prestaties en bevindingen

Evenals voorgaande jaren is in 2016 is hard gewerkt, veel extra werk verzet vanuit het hart voor de poëzie – de organisatie heeft daarmee zowel qua samenwerking met een breed palet van scholen, instellingen en bedrijven als in de vorm van concrete output qua aantallen en bereik weer een fantastische prestatie geleverd. Naast de concrete cijfers qua groepen, uren lessen, openbare activiteiten is in 2016 extra inzet geweest op de zichtbaarheid van School der Poëzie, er is een nieuwe website met langjarig archief ontwikkeld, bestaande projecten zijn vernieuwd en is er een nieuw vierjarenplan geschreven. Het bestuur constateert met plezier dat de inzet (merendeels) wordt beloond door het vooruitzicht op ruimere structurele financiering van uit Amsterdam voor de komende vier jaar. Hierbij plaatst het bestuur wel enkele kanttekeningen;

- Cultuureducatie van hoge kwaliteit zoals School der Poëzie die sinds jaar een uitvoert, kan niet gedijen bij uitsluitend vraag vanuit scholen, de deskundigheid aldaar is niet altijd voorhanden. (zie ook het rapport over cultuureducatie in Amsterdam van Paul Collard, juni '16)
- De in Amsterdam doorgevoerde wijzigingen van het Kunstenplan resulteren erin dat er weer nieuwe prestatie overzichten zijn samengesteld met nog meer aan te leveren gegevens. Deze toename van administratieve lasten in een vakgebied dat gaat over de “beleving” van cultuur wordt, zeker voor een organisatie die sinds jaar en dag kwaliteit én goede prestaties levert, ervaren als een gebrek aan vertrouwen.
- De verhoging van een structurele bijdrage gecombineerd met een actuele zeer hoge druk op private fondsen brengen het gevaar met zich mee dat in komende jaren de bijdrage van private fondsen aan de activiteiten van SdP kunnen minderen.
- Het accent wat door de overheid wordt gelegd op marktwerking en eigen inkomsten in het veld van cultuureducatie beschouwt het bestuur als een perverse prikkel omdat vrijwel alle actoren in het veld van cultuureducatie op de ene of andere wijze voor financiering afhankelijk zijn van belastinggeld.
- De nieuwe wetgeving m.b.t. de Var zal een oneigenlijk beslag leggen op middelen en administratief werk – het bestuur acht dit een bij-effect van een goed bedoelde wet, die slecht uitpakt voor de kleinere culturele organisaties.

Gerealiseerde activiteiten

Dat SdP met een bereik van ruim 50 openbare activiteiten met ruim 8000 bezoekers en lessen aan ruim 11.000 kinderen en jongeren en incidenteel volwassenen ook dit jaar haar stempel goed weet te zetten in het culturele landschap is zonder meer een prestatie van formaat. Dat daarbij geconstateerd kan worden dat sommige van haar

activiteiten zo gewild zijn dat de organisatie ‘neen’ moet verkopen¹, zegt iets over receptie en kwaliteit van haar werk.

Kwaliteit, spreiding en verscheidenheid

Het onverwoestbare concept van de *PoëzieRevue* is in 2016 aangepast aan de huidige wensen – en blijft daarmee het project bij uitstek om de doelstellingen van School der Poëzie te verwezenlijken.

De meerjarige, met private fondsen ontwikkelde projecten *Poëzie van Binnen naar Buiten* en *Vers* maakten ook in 2016 onderdeel uit van het palet van activiteiten van SdP. Ook de vele, in meer of mindere mate reguliere les- en projectactiviteiten – al dan niet met partners - hebben geresulteerd in diverse bijzondere, kleinschalige activiteiten in veel Nederlandse én Belgische plaatsen.

De Amsterdamse samenwerking staat hoog op de agenda: steeds meer doen organisaties, personen en scholen een beroep op de kennis en kwaliteit van School der Poëzie, in 2016 werden naast het geplande en reguliere werk projecten uitgevoerd rond de dichter Mandelstam, met Amsterdam Marketing rond 180 Amsterdammers, in Amsterdam West met Junigedicht. Buiten Amsterdam ontstonden er nieuwe samenwerkingen met scholen en bibliotheken door het land.

Samen met de Brakke Grond, het Muzikcentrum Hannover, Tout Maastricht, Poetry Circle Nowhere en aanhakende organisaties heeft SdP het project LiteraTour vormgegeven, jonge talenten uit verschillende organisaties kwamen samen en fietsten afgelopen zomer als “writers on the road” van Aken naar Frankfurt, terwijl zij onderweg uitwisselden met jongeren en jongerenorganisaties. Hun literaire eindproducten kregen een plaats op de Buchmesse in Frankfurt in oktober. De ingrediënten van het project zijn bijzonder innovatief door de verbinding van sport, talent en literatuur.

Kwantitatieve gegevens

In het prestatieoverzicht verderop in dit jaarverslag zijn exacte cijfers opgenomen over het bereik en de aantallen. Het bestuur constateert dat de prestaties zonder meer laten zien dat SdP de doelstellingen van het kunstenplan 2013-2016 ruimschoots realiseert.

Gelukkig is het bestuur met de hogere bijdrage die voor de komende jaren uit publieke fondsen beschikbaar zal zijn voor SdP, dit laat echter onverlet dat cultuur en educatie in ogen van het bestuur onbeperkt en onbelast structureel in ruime mate zouden moeten worden aangeboden aan alle ingezetenen van dit land en wanneer mogelijk ook daarbuiten. De harde werkelijkheid is echter dat het zo blijft dat voor iedere bijzondere activiteit fondsen zullen moeten worden gevonden en juist dát lijkt ieder jaar ongewis.

Financiële stand van zaken

Het balanstotaal en in het bijzonder de liquiditeitspositie van SdP is ultimo 2016 goed. Het bestuur realiseert zich dat met ingang van 2015 de werkgever extra verplichtingen heeft gekregen in geval van ziekte en/of ontslag van een werknemer, er extra kosten kunnen komen in het kader van de wet DBA. Het totaal aan eigen vermogen tracht het bestuur derhalve ook op niveau te houden.

Daarnaast is er sinds 2013 geen verhoging van de lonen meer geweest, het bestuur zal, wanneer het mogelijk is, de lonen van de vaste medewerkers verhogen op basis van de cao-cultuureducatie doorgevoerde tussentijdse verhogingen. Voor de toekomst verwacht het bestuur wisselende exploitatiebeelden, de afhankelijkheid van private fondsen en de onmogelijkheid tot grote prijsverhogingen in de sector waarin SdP opereert, creëren een onzekere toekomst

Eigen inkomsten

Met een percentage van 56% eigen inkomsten voldoet SdP ruimschoots aan de eigen inkomsten eis. Het gevoerde beleid werpt zijn vruchten af.

Kwalitatieve prestatieafspraken

De activiteiten van School der Poëzie vormen een waardevolle, niet te veronachtzamen bijdrage aan de letterendiscipline en in het bijzonder aan de poëzie, aan het cultuurbewustzijn van de Nederlandse jeugd – en van andere Europese jongeren. De organisatie is effectief, slagvaardig en flexibel. Zij weet met een relatief kleinschalige

¹ Scholen en organisaties ervaren dat het project PoëzieRevue voor een eerste kennismaking met poëzie buitengewoon plezierig en effectief is en verzoeken derhalve vaak om dit project. Omdat de PoëzieRevue niet kostendekkend kan zijn, moet SdP in feite eigen geld meenemen in de vorm van subsidies en bijdragen om het te kunnen uitvoeren.

opzet een breed publiek te bereiken en (inter)nationale uitstraling te verwerven, doordat pilots elders worden voortgezet, de navolging van de activiteiten blijft toenemen en ook de nodige media-aandacht genereren. De combinatie van kwaliteit en laagdrempeligheid staat niet alleen borg voor een adequate kennismaking met de discipline poëzie, maar ook voor de doorgifte van waardevol erfgoed op de lange termijn. Het fijnmazige netwerk van individuele contacten, scholen en instellingen maken SdP een graag geziene partner op het gebied van cultuureducatie, talentontwikkeling en wereldklasse.

Blik vooruit

Naar de opvatting van het bestuur voldoet School der Poëzie aan belangrijke voorwaarden om ook in de toekomst een centrale rol te spelen: de landelijke dekking en goede spreiding van activiteiten en het onverkort kwalitatieve hoogwaardige aanbod. Gezien het feit dat het begin van een nieuw kunstenplan in zicht is, ligt het in de rede om de kosten en activiteiten binnen de begrote totalen van het komende plan te houden én de werkdruk waar mogelijk binnen normale proporties te houden.

Bestuur en directie van stichting School der Poëzie,

Ester Naomi Perquin, Ben Hurkmans, Ramsey Nasr, Michael Defuster, Herma Hofmeijer, Myrle Tjoeng
Ilonka Verdurmen, Sarien Zijlstra

Amsterdam, februari 2016

Mooi in 2016

De getikte klok

*Is het een hart dat bonkt,
of is het een klok die tikt?
De klok voelt zich getikt.
Hij wordt er gek van!
Hij wordt er duizelig van!
Was hij maar iets wat stilstond zoals een boek
of een gummetje.
Hij hoort alleen maar
tik tak tik tak tik tak tik
totdat hij stuk gaat.
Niemand kijkt meer naar de klok.
Was hij maar een klok die tikt.*

Pien van Keulen uit Dronten won met bovenstaand gedicht de finale van Vers voor kinderen in mei '16. Haar opa componeerde er muziek bij en Pien's gedicht werd genoemd in het jeugdjournaal. Later trad Pien nog op met haar gedicht bij Junigedicht en bij radio Flevoland.



Balans Activa

	Boekjaar 2016		Boekjaar 2015	
		totalen		totalen
Vorderingen				
Debiteuren	€ 12.926		€ 8.412	
Nog te ontvangen rente 2016	€ 777		€ 1.670	
Overige vorderingen	€ 0		€ 1	
Omzetbelasting	€ 2.693		€ 7.765	
Totaal Vorderingen		€ 16.396		€ 17.848
Liquide middelen		€ 180.511		€ 278.180
Totaal ACTIVA		€ 196.907		€ 296.028

Debiteuren bestaan uit scholen en instellingen die projecten afnemen; het merendeel van de post debiteuren zijn opbrengsten van klanten die in november/december projecten hebben afgenomen.

De overige vorderingen bestaan uit te verwachten rentebaten en terug te vorderen BTW over het vierde kwartaal van 2016.

De liquide middelen zijn direct opeisbaar.

Balans Passiva

	Boekjaar 2016		Boekjaar 2015	
		totalen		totalen
Eigen vermogen				
Algemene reserve	€ 67.313		€ 66.154	
Bestemmingsreserve 13-16	€ 0		€ 15.000	
Bestemmingsreserve website	€ 0		€ 8.000	
Bestemmingsreserve personeel	€ 23.000		€ 0	
Bestemmingsreserve scholing	€ 21.067		€ 21.067	
Totaal Eigen Vermogen		€ 111.380		€ 110.221
Kortlopende schulden				
Nog te betalen bedragen	€ 8.694		€ 3.500	
Reservering accountantskosten	€ 3.500			
Reservering vakantiegeld	€ 4.698		€ 4.699	
Vooruitontvangen Letterenfonds 2017	€ 38.500		€ 38.500	
Vooruitontvangen gem Rotterdam 17/18	€ 15.000		€ 120.000	
Vooruitontvangen gelden 2017	€ 5.575		€ 8.291	
Belasting sociale premies	€ 9.560		€ 9.257	
Overige schulden	€ 0		€ 1.560	
Totaal Kortlopend		€ 85.527		€ 185.806
Totaal PASSIVA		€ 196.907		€ 296.027

Algemene Reserve

De algemene reserve neemt toe met het nettoresultaat over 2016. School der Poëzie streeft naar een algemene reserve van een kleine 15% van de gemiddelde totale baten in een jaar.

Bestemmingreserve 13-16 en bestemmingreserve website

Zijn beide opgeheven, de periode 13-16 is afgerond en de website kon worden opgebracht uit de algemene kosten in 2015 en 2016.

Bestemmingsreserve scholing

Reserve voor scholingskosten van personeel

Bestemmingsreserve personeel

SdP is niet aangesloten bij een werkgeversorganisatie en heeft weinig mogelijkheden om langdurige ziekte op te vangen of ontslagvergoedingen uit te keren ingeval van noodgedwongen einde arbeidscontracten. De reserve wordt de komende jaren indien mogelijk verder opgebouwd.

Kortlopende schulden

Nog te betalen bedragen per 31 december, voor activiteiten in november, december 2016. De reservering voor vakantiegeld te betalen in mei 2017. De structurele bijdrage van het Letterenfonds voor 2017, de helft van dit bedrag is reeds ontvangen. Tevens hebben een aantal klanten vooruit betaald voor activiteiten in 2017. De gemeente Rotterdam heeft in november een bijdrage gestort voor het realiseren van Vers 2017 en 2018.

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Het langjarig gebruik van het kantoor van School der Poëzie aan de Prinsengracht schept een huurverplichting van € 8500,- per jaar.

Exploitatierkening Baten

BATEN	boekjaar 2016	percentages	begroting 2016	boekjaar 2015
Directe opbrengsten	€ 100.796	21,49%	€ 65.600 	€ 112.252
Publieksinkomsten	€ 89.620	19,10%	€ 65.600	€ 112.224
Sponsors/giften/ANBI	€ 7.550	1,61%	€ 0	€ 10
Overige inkomsten	€ 3.626	0,77%	€ 0	€ 18
Indirecte inkomsten	€ 0	0,00%	€ 0	€ 0
Subsidies publiek structureel	€ 188.312	40,14% 	€ 176.890	€ 196.890
Subsidie Letterenfonds	€ 88.422	18,85%	€ 78.000	€ 97.000
Subsidie Gemeente Amsterdam	€ 99.890	21,29%	€ 98.890	€ 99.890
Incidentele bijdragen publiek	€ 12.500	2,66%	€ 0	€ 4.400
Erasmus +	€ 0	0,00%	€ 0	€ 3.400
Gemeentelijke bijdragen	€ 12.500	2,66%	€ 0	€ 1.000
Incidentele bijdragen privaat	€ 167.500	35,71%	€ 165.000	€ 132.400
Bijdrage PBF Flevoland	€ 2.500	0,53%	€ 0	€ 0
Bijdrage Fonds Bja-cow	€ 10.000	2,13%	€ 10.000	€ 10.000
Bijdrage VSBfonds	€ 120.000	25,58%	€ 120.000	€ 115.000
Bijdrage Fonds 21	€ 30.000	6,40%	€ 30.000	€ 0
Bijdrage Poeziecentrum	€ 0	0,00%	€ 0	€ 2.400
Bijdrage Rabo foundation	€ 0	0,00%	€ 0	€ 2.000
Bijdrage Taalunie	€ 5.000	1,07%	€ 5.000	€ 3.000
TOTAAL BATEN	€ 469.108	100%	€ 407.490	€ 445.942

Baten

De publieksinkomsten zijn hoger dan begroot door extra incidentele activiteiten. Ook is een bijdrage aan sponsoring binnengekomen voor incidenteel project.

De subsidie van de gemeente Amsterdam is structureel voor de periode 13-16. De structurele subsidie van het Letterenfonds is eenmalig hoger wegens een extra bijdrage van € 10.422,- voor 2016. Deze bijdrage is afkomstig uit een extra bijdrage voor 2016 van 10 miljoen voor de gehele kunstensector.

Incidentele publieke bijdragen zijn specifiek ontvangen voor Poëzie van Binnen naar Buiten en voor het Vers 2016.

Exploitatierkening Lasten

LASTEN	boekjaar 2016	percentages	begroting 2016	boekjaar 2015
Beheerslasten personeel	€ 52.808	11,26%	€ 53.500	€ 52.113
Beheerslasten materieel	€ 28.149	6,00%	€ 24.800	€ 24.062
Activiteitenlasten personeel	€ 283.249	60,38%	€ 251.215	€ 312.720
Staf/artistieke leiding	€ 99.841	21,28%	€ 99.750	€ 111.468
Leskosten	€ 89.828	19,15%	€ 47.840	€ 91.931
Uitvoerend personeel	€ 62.622	13,35%	€ 68.775	€ 74.730
Overig personeel	€ 30.958	6,60%	€ 34.850	€ 34.591
Activiteitenlasten materieel	€ 104.775	22,33%	€ 102.460	€ 140.898
Productie lessen/revue	€ 16.757	3,57%	€ 16.000	€ 32.949
Uitvoering materieel	€ 68.822	14,67%	€ 69.960	€ 94.377
Publiciteitskosten	€ 19.195	4,09%	€ 16.500	€ 43.572
TOTAAL LASTEN	€ 468.981	99,97%	€ 431.975	€ 529.793

Lasten

In de beheerslasten personeel zijn kosten opgenomen voor zakelijke leiding (0,90 fte). De beheerslasten materieel zijn hoger dan in 2016 i.v.m. een investering in een nieuwe website. Ook zijn 4 bureaucomputers vervangen en zijn 4 bureaustoelen aangeschaft. Deze kosten zijn niet geactiveerd omdat er geen kosten hoger dan € 2.500,- zijn gemaakt.

Activiteitenlasten personeel

Artistieke leiding (0,90 fte), productiemedewerker (0,60 fte), publiciteitsmedewerker (0,20 fte) met vaste contracten en overige productiemedewerkers op freelancebasis.

De leskosten (kosten voor freelance docenten) zijn hoger dan voorgaande jaren; er worden meer lessen gegeven en er is een kleine verhoging van de vergoeding voor de lessen doorgevoerd. Ook is de 'lestijd' van de artistieke leiding (deels) verdisconteerd in deze post. De kosten voor uitvoerend personeel zijn lager wegens een simpele uitvoering van de zg. talkshows en de show essay en debat.

Activiteitenkosten materieel

In verhouding tot de personele kosten is er alles aan gedaan om de materiële kant van de uitvoeringskosten zoveel mogelijk binnen de begroting te houden, zonder kwaliteitsverlies. SdP heeft in 2016 lagere zaalkosten kunnen bewerkstelligen door een regeling te treffen met de Openbare Bibliotheek Amsterdam, die zijn accommodaties dit hele jaar tegen zeer lage kosten ter beschikking stelt.

Resultaatbestemming en reserves

Het saldo uit de gewone bedrijfsvoering bedraagt € 127,-. Na toevoeging van de rentebaten is het exploitatieresultaat een positief saldo van € 1.159,-

	boekjaar 2016		begroting 2016	boekjaar 2015
TOTAAL BATEN	€ 469.108	100,00%	€ 407.490	€ 445.942
TOTAAL LASTEN	€ 468.981	99,97%	€ 431.975	€ 529.793
Saldo gewone bedrijfsvoering	€ 127	0,03%	-€ 24.485	-€ 83.851
Saldo rente baten/lasten	€ 1.032		€ 750	€ 1.670
Bijzondere baten en lasten	€ 0		€ 0	€ 80.445
Onttrekking reserves 31 dec	€ 0		€ 23.735	€ 10.500
Exploitatieresultaat	€ 1.159		€ 0	€ 8.764

Resultaatbestemming 2016

Het exploitatieresultaat van € 1.159,- wordt toegevoegd aan de algemene reserve.

Toevoeging en onttrekking reserves

De bestemmingsreserve 13-16 en de reserve website zijn opgeheven. Een nieuwe reserve personeel is gecreëerd i.v.m. mogelijke wettelijke verplichting en geen pensioenregeling voor het vaste personeel. De reserve scholing is in 2016 niet gewijzigd.

Resultaatbestemming 2016	stand 31-12-15	onttrekking	toevoeging	stand 31-12-16
Algemene reserve	€ 66.154	€ 0	€ 1.159	€ 67.313
Bestemmingreserve scholing	€ 21.067	€ 0	€ 0	€ 21.067
Bestemmingreserve personeel	€ 0	€ 0	€ 23.000	€ 23.000
Bestemmingsreserve 13-16	€ 15.000	-€ 15.000	€ 0	€ 0
Bestemmingreserve website	€ 8.000	-€ 8.000	€ 0	€ 0
	€ 110.221	-€ 23.000	€ 24.159	€ 111.380

Projectenoverzicht

Projecten	ALG SdP	Vers 2016	CLASSIC	Vers 2017	LiteraTour	Poëzie BB	RMW	LESSEN	JUNI GED
BATEN	sdp								
Publieksinkomsten	€ 0	€ 18.804	€ 23.910	€ 0	€ 1.572	€ 0	€ 6.155	€ 39.179	€ 0
Sponsor / anbi	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 7.550
Overige inkomsten	€ 0	€ 0	€ 3.626	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Bijdragen publiek	€ 48.390	€ 40.000	€ 56.922	€ 10.000	€ 4.000	€ 0	€ 9.000	€ 20.000	€ 12.500
Bijdragen privaet	€ 0	€ 125.000	€ 0	€ 0	€ 0	€ 42.500	€ 0	€ 0	€ 0
TOTAAL BATEN	€ 48.390	€ 183.804	€ 84.458	€ 10.000	€ 5.572	€ 42.500	€ 15.155	€ 59.179	€ 20.050

	ALG SdP	Vers 2016	CLASSIC	Vers 2017	LiteraTour	Poëzie BB	RMW	LESSEN	JUNI GED
LASTEN	sdp								
Beheerslasten personeel	€ 22.211	€ 7.454	€ 7.454	€ 7.736	€ 3.727	€ 0	€ 0	€ 3.727	€ 500
Beheerslasten materieel	€ 22.200	€ 5.050	€ 0	€ 0	€ 0	€ 850	€ 0	€ 0	€ 50
Activiteitenlasten pers	€ 4.100	€ 110.695	€ 72.548	€ 11.567	€ 7.163	€ 250	€ 11.465	€ 58.067	€ 7.393
Activiteiten materieel	€ 7.650	€ 52.155	€ 16.166	€ 6.682	-€ 1.046	€ 3.602	€ 3.673	€ 3.425	€ 12.468
TOTAAL LASTEN	€ 56.162	€ 175.353	€ 96.168	€ 25.985	€ 9.844	€ 4.702	€ 15.138	€ 65.219	€ 20.411

SALDO 31 dec 16	-€ 7.772	€ 8.451	-€ 11.710	-€ 15.985	-€ 4.272	€ 37.798	€ 17	-€ 6.040	-€ 361
Projectsaldo 2015		-€ 13.147				-€ 38.309			
Saldo project 15/16		-€ 4.696				-€ 511			

Wegens de wisselende financiering en veelal doelfinanciering zijn alle kosten per jaar toegerekend aan een "project". Bovenstaand overzicht de exploitatierekening verdeeld over "projecten".

SdP Alg Het totaal van algemene kosten: directie, vast personeel, kantoor- en administratiekosten.

Vers '16 en Vers '17 – activiteiten rond de nieuwe VSBPoëzieprijs, jaarlijks uit te reiken. De activiteiten behelzen een voorrondes en debatten in Nederland en België en de manifestatie in mei. Vers '16 is afgerond, Vers '17 loopt door tot ver in 2017.

Poëzie van Binnen naar Buiten – tweejarig project gericht op het ontwikkelen en uitvoeren van een leerlijn poëzie voor het vmbo met uitsluitend private financiering. Project is begin 2016 afgerond.

Lessen – totaalpost van alle "losse" projecten en workshops.

Read my World – samenwerking met internationaal Literatuurfestival.

Junigedicht – Aandacht geven aan poëzie in het Westerpark in juni. Afgerond in 2015.

LiteraTour – samenwerking met verschillende instellingen rond talentontwikkeling en internationaal samenwerken.

Aard van de activiteiten

De stichting heeft als doel het ontplooiën van activiteiten op het gebied van literatuur, theater en poëzie en al hetgeen met het een en ander rechtstreeks of zijdelings verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, alles in de ruimste zin des woords.

Vergelijkende cijfers

De gehanteerde grondslagen van waardering en resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van vorig jaar. De vergelijkende cijfers zijn, waar nodig, slechts qua rubricering voor vergelijkingsdoeleinden aangepast.

Jaarrekeningregime

Deze jaarrekening is opgesteld overeenkomstig de richtlijn voor de jaarverslaggeving 640 "Organisaties zonder winststreven" en in overeenstemming met hetgeen is opgenomen in de beschikking subsidieverlening Kunstenplan 2013-2016 van de Dienst Maatschappelijke Ontwikkeling van de Gemeente Amsterdam en de regeling meerjarige subsidieverlening Nederlands Letterenfonds 2013-2016.

Grondslagen voor waardering voor activa en passiva

Algemeen

De activa en passiva worden, voor zover niet anders vermeld, gewaardeerd tegen nominale waarde.

Liquide middelen

Het gehele saldo van de liquide middelen is per direct opeisbaar.

Overige activa en passiva

De overige activa en passiva zijn gewaardeerd tegen nominale waarde, voor zover nodig onder aftrek van een voorziening wegens oninbaarheid.

Grondslagen voor de bepaling van het resultaat

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald op basis van historische kosten. Winsten worden verantwoord in het jaar waarin de diensten zijn verricht. Verliezen worden in aanmerking genomen in het jaar waarin deze voorzienbaar zijn.

Subsidies

Subsidies worden als opbrengsten verantwoord voor zover deze in het verslagjaar zijn toegekend.

Baten

Onder baten wordt verstaan de opbrengst uit levering van goederen en diensten aan derden onder aftrek van kortingen en dergelijke en over de omzet geheven belastingen.

Prestatieoverzicht format Amsterdam

Onderstaand prestatieoverzicht geeft de cijfers van de afgelopen vier jaar in het format van de gemeente Amsterdam.

Prestatieoverzicht model Amsterdam	Boekjaar 2016	Boekjaar 2015	Boekjaar 2014	Boekjaar 2013
Kernactiviteiten				
Aantal lezingen	50	61	51	42
Aantal bezoeken lezingen	8085	9245	7625	6681
Bijdrage talentontw en cultuureducatie				
Bereikte scholen	97	117	117	104
Bereikte scholieren	11468	13378	13748	10551
Jonge makers	15	0	0	150
Bijdrage wereldklasse				
Internationale coproducties	2	1	2	2
Producties buitenland	9	3	3	3
Internationaal activiteiten in Amsterdam	3	3	5	5
Aandeel buitenlands bezoek van totaal	50	60	20	100

Kernactiviteiten

Onder *aantal lezingen* het totaalaantal podiumpresentaties met een openbaar karakter (PoëzieRevues en overig). Daaronder het aantal bezoekers hierbij.

Bijdrage talentontwikkeling en cultuureducatie

Het geheel van bereikte scholen/scholieren en jonge makers/volwassenen.

Bijdrage wereldklasse

Met het festival Read my World zijn een drietal gezamenlijk producties gemaakt met gast-schrijvers en scholieren uit Amsterdam. In België en Duitsland zijn lessen en Revues en presentaties uitgevoerd. De lesopzet voor werk met de dichter Mandelstam is uitgevoerd op scholen in Peterburg (R). Het aandeel buitenlands bezoeken Amsterdam is een schatting over het hele jaar.

Prestatieoverzicht programma's en bezoekers

Onder Revues en presentaties worden begrepen openbaar toegankelijke activiteiten – vaak voordrachten, lezingen, optredens in een theatrale setting. In onderstaand overzicht het totaal aantal programma's (in format Amsterdam: lezingen) verdeeld over verschillenden categorieën.

Revue's en presentaties 2016	Aantal programma's	Aantal bezoekers
AMSTERDAM	26	4505
BUITEN AMSTERDAM	15	2645
BUITEN NEDERLAND	9	935
Totaal	50	8085

School der Poëzie organiseert een veel openbare activiteiten uit in het kader van een bepaald thema of project, bovenstaande cijfers zijn in onderstaand overzicht gerangschikt per projectcategorie. Onder het lemma *presentaties op maat* vallen kleinschalige projecten die meestal op maat worden geproduceerd.

Revue's en presentaties 2016	Aantal programma's	Aantal bezoekers
VERS	21	4050
CLASSIC	12	2270
LITERATOUR	5	90
RMW	3	370
JUNIGEDICHT	2	210
PRESENTATIES OP MAAT	7	1095
Totaal	50	8085

Prestatieoverzicht lessen en workshops

Naast openbaar toegankelijke presentaties organiseert School der Poëzie een breed scala aan poëzielessen, workshops creative writing en voordrachtstrainingen aan uiteenlopende doelgroepen. In onderstaand overzicht zijn klassen/groepen per schoolsoort en locatie gekwantificeerd. In de derde kolom het totaal aantal lesuren van gemiddeld 50-60 minuten dat aan de klas of groep is gegeven. Daar waar de opgave van scholen zich beperkte tot het aantal klassen dat deelneemt aan het project is een gemiddelde groeps grootte van 25 personen gerekend.

Lessen en workshops 2016	Aantal klassen	Aantal deelnemers	Aantal lesuren
PO AMSTERDAM	25	625	50
PO BUITEN AMSTERDAM	41	1024	79
S VO AMSTERDAM	5	80	20
S VO BUITEN AMSTERDAM	0	0	0
VMBO AMSTERDAM	135	3292	479
VMBO BUITEN AMSTERDAM	82	2281	325
HAVO/VWO AMSTERDAM	57	1435	152
HAVO/VWO BUITEN ADAM	69	1689	208
PO BUITEN NEDERLAND	0	0	0
VO BUITEN NEDERLAND	35	709	107
VOLWASSEN AMSTERDAM	2	19	26
VOLWASSEN BUITEN ADAM	11	240	44
VOLWASSENEN BUITEN NL	2	89	8
Totaal	464	11483	1497

Bovenstaande totalen zoals ze zijn verdeeld over de activiteitscategorïen zoals in 2016 door SdP gehanteerd. School der Poëzie organiseert een veel openbare activiteiten uit in het kader van een bepaald thema of project, bovenstaande cijfers zijn in onderstaand overzicht gerangschikt per projectcategorie. Onder het lemma *presentaties op maat* vallen kleinschalige projecten die meestal op maat worden geproduceerd.

Lessen en workshops 2016	Aantal klassen	Aantal deelnemers	Aantal lesuren
VERS	149	3507	366
CLASSIC	88	2119	374
PBB	12	295	52
LITERATOIR	3	69	24
RMW	12	300	27
JUNIGEDICHT	3	75	19
LESSEN OP MAAT	197	5118	636
Totaal	464	11483	1497

Vriendschap

We deden hetzelfde
Nu ben je anders
Je innerlijk is anders
Zwart leven, vrienden
Dit jaar ben je veranderd
Roekeloos stoer druktemaker
Tattoos op je huid maakt mij niet uit
Rug toegekeerd en mij verlaten
Je hebt nu een scooter dus je belt
me niet meer
Weg ben jij

Kwame Agyeman
2e Prijs
Hervormd Lyceum West

Kwame uit Amsterdam Nieuw West won met
bovenstaand gedicht de PoezieRevue Classic in
december 2015. In december 2016 was hij jurylid bij de
PoezieClassic in de Meervaart en droeg zijn winnende
gedicht nogmaals voor.



PoëzieRevue Classic



Het hoogtepunt van veel projecten van School der Poëzie is de PoëzieRevue: jongeren (van een of meerdere scholen; tot zo'n 175/200 deelnemers per keer) presenteren hun eigen werk tijdens een theaterprogramma. Dit trekt altijd volle zalen – leerlingen, familie en bekenden, andere belangstellenden – en biedt de bezoekers een inspirerende show met diverse professionele kunstdisciplines in een lokaal theater. Aan de Revue in een "echt" theater gaat een traject vooraf van 3 tot 4 lesuren per klas, waarin poëziedocenten van SdP gedichten lezen met de jongeren en via schrijfofdrachten de jongeren zelf laten schrijven.

Partners: Openbare bibliotheek Amsterdam, scholen, theaters en vrijwilligers.

Met dank aan: Letterenfonds, gemeente Amsterdam, Rabobank Foundation

Het concept van de PoëzieRevue is onverslijtbaar en voorziet in al onze doelstellingen: lezen en praten over poëzie, zelf schrijven en nadenken, selecteren en voordragen, én 'beleven'. Deelnemende leerlingen besteden totaal zo'n vier tot vijf uur aan het traject. Alle onderdelen van het project kunnen naar wens van de opdrachtgever worden aangepast. Ieder jaar wordt gepuzzeld om alle aanvragen voor de PoëzieRevue zo veel als mogelijk te kunnen voldoen.

Door het jaar heen

De vraag naar de PoëzieRevue als project is groot, niet alle scholen kunnen ieder jaar "bediend" worden, vervangende projecten met scholen worden gewaardeerd – bijvoorbeeld met een bezoek aan een museum – , maar navraag leert dat de Revue onverminderd hoog blijft scoren qua waardering.

Ook in 2016 vormden de PoëzieRevue Classics weer een hoogtepunt. In twaalf PoëzieRevues brachten ong. 420 jongeren uit samen 88 klassen hun gedichten over het voetlicht. Dit trekt altijd volle zalen – leerlingen, familie, bekenden en andere belangstellenden – en biedt de bezoekers een inspirerende show met diverse professionele kunstdisciplines in een lokaal theater.

Bekende dichters als Ted van Lieshout, Tjitse Hofman, Mustafa Stitou en K. Schippers namen plaats in de jury's en brachten hun poëzie ten tonele. Tussen de gedichten door waren er acts van dansers, illusionisten en muzikanten.

LiteraTour: fietsen naar de Frankfurter Buchmesse



School der Poëzie participeerde in het project LiteraTour. Jongeren uit Vlaanderen, Duitsland en Nederland fietsen in juli van Aken naar Frankfurt. Onderweg haakten auteurs, rappers, slammers en andere musici aan en zorgden voor prikkelende inspiratie en spannende cross-overs.

Afgelopen zomer sloegen zes organisaties de handen in elkaar om de 'LiteraTour' op te zetten. Het doel? Jongeren uit drie verschillende landen artistiek en sportief laten verbreederen door een fietstocht van Aken naar Frankfurt. Tijdens deze tour zouden de deelnemers zowel fysieke als emotionele obstakels moeten overwinnen om literatuur, poëzie en muziek te creëren. Het eindpunt van deze tocht was Frankfurt, thuisstad van de wereldberoemde Frankfurter Buchmesse. Als kers op de taart mochten de jongeren hun creaties presenteren op deze boekenbeurs in oktober.

Partners: De Brakke Grond, School der Poëzie, Tout Maastricht, Te Gek!, Poetry Circle Nowhere en Musikzentrum Hannover

Met dank aan: Fonds Soziokultur, Fonds voor Cultuurparticipatie, Frankfurter Buchmesse Flanders & the Netherlands, de Taalunie, Duits-Nederlands Jeugdwerk, Euregio Maas-Rijn, Gemeente Maastricht, Landeshauptstadt Hannover, Nederlands Letterenfonds, Paritätisches Jugendwerk, Province of Limburg, Region Aachen, Stichting Kannunik Salden Nieuwenhof, Repräsentanz Flandern in Berlin en Vlaams-Nederlands huis deBuren.

De LiteraTour kende zijn ontstaan tijdens een brainstorm dag van het Fonds voor Cultuurparticipatie en Fonds Soziokultur.

Kennismakingsweekend Maastricht – 5 tot 8 mei

De deelnemende jongeren maakten hier voor het eerst kennis met elkaar. Ze volgden een meertalige gedichtenworkshop, deden een literaire wandeling, presenteerden hun creaties op het El Dunya festival en werkten mee aan de expositie *Kind, mijn kind*. Tevens kregen de jongeren een spinningles om hen alvast warm te maken voor de zware fietstocht in juli.

LiteraTour – 17 tot 22 juli

De jongeren fietsten tijdens deze zesdaagse tocht van Aken langs Bad Honnef, Koblenz en Mainz naar Frankfurt. In deze steden volgden de jongeren literatuur- en muziekworkshops, werden er jeugdcentra bezocht en deden ze stadswandelingen. Begeleiders Dasja Koot en Rick de Leeuw fietsten de gehele weg mee en hiernaast werden er nog workshops aangeboden door Toby Kunze, Simon Van der Geest en Dirk Hülstrunk. Naast deze workshops werden de deelnemers tevens gestimuleerd om zelf aan de slag te gaan en hun literaire spinsels neer te pennen en opnames te maken in de soundtrack die hen de hele reis vergezelde.

Vorbereidingsweekend Amsterdam – 23 tot 25 september

Tijdens dit weekend hebben de jongeren zich voorbereid voor hun optreden op de Buchmesse in Frankfurt onder begeleiding van Dasja Koot.

Presentatie op de Frankfurter Buchmesse – 21 tot 22 oktober

De creatieve producten en uitvoeringen die door de literaire fietstocht tot stand zijn gekomen werden hier gepresenteerd. Negen van de deelnemende jongeren stonden op de Lowlands stage met hun zelfgeschreven spoken word, poëzie, muziek en literatuur. Tijdens deze presentatie werden zij bijgestaan door Rick de Leeuw en Simon Van der Geest.

Read My World Revue en meer



School der Poëzie organiseerde drie programma's voor jongeren tijdens Read My World: hét internationale literatuurfestival van Amsterdam. Op vrijdag 7 oktober droegen Amsterdams jongeren prachtige gedichten voor in twee Read My World Revues.

Slamqueen Ellen Deckwitz presenteerde samen met dichter Tsead Bruinja de shows. De jury noemde de gedichten van de zes winnaars 'grappig' en 'ontroerend', maar ook 'volwassen' en 'prachtig in rijm'. De winnende gedichten zijn vertaald in het Russisch, Pools en Oekraïens!

Op zaterdag 8 oktober gingen jongeren in de talkshow What Comes from afar aan tafel met met Ziemowit Szczerek (Polen) en Victoria Amelina (Oekraïne). Het leverde bijzondere en boeiende gesprekken op!

Partners: Read My World, Slaa, Perdu, scholen, theaters en vrijwilligers.

Met dank aan: Letterenfonds, gemeente Amsterdam

Read My World kiest ieder jaar een thema/groep landen waar zij een lokale curator zoekt die zelf een keuze maakt uit belangwekkende auteurs uit de regio. In 2016 waren het de voormalige Oost-Bloklanden Oekraïne en Polen. Het festival nodigt vervolgens een deel van deze auteurs uit om naar het festival in Amsterdam te komen. Zo ontstaat er ieder jaar een soms relatief onbekend maar altijd verrassend palet van schrijvers en dichters die samen een goede indruk geven wat er leeft, hoe men leest en schrijft in de gekozen regio. School der Poëzie stelt een reader samen van het werk van de aanwezige schrijvers en gaat daarmee naar de scholen.

Dit jaar namen leerlingen van Hervormd Lyceum West, de Vinse School, het Spinoza Lyceum en het Montessori Lyceum deel aan lessen met het werk van de gastschrijvers.

Read My World Revue (2x) op 7 oktober in de Tolhuistuin

Tijdens het festival komen ruim 350 jongeren naar de Tolhuistuin om naar hun collega's te kijken die hun impressie van de literatuur uit Oekraïne en Polen over het voetlicht brengen, afgewisseld met muziek van de band Nachtschade en korte lezingen van de schrijvers Ziemowit en Amelina. De Poolse schrijver Ziemowit scherppte het gesprek met het publiek aan door de jongeren te ondervragen naar hun vooroordelen over Polen: "ze pakken onze banen af" – was de reactie van een aantal van de jongeren, die zelf vaak zeggen te lijden onder vooroordelen. De band Nachtschade maakte voor deze Revue's en compositie met teksten van Victoria Amelina. De korte reportage van muziek die Nachtschade speciaal maakte voor deze Revue's werd veel gedeeld op facebook.

What comes from afar, 2.0 op 8 oktober in de Tolhuistuin

Met vijf studenten uit Groningen, Maastricht en Amsterdam én de schrijvers Victoria Amelina en Ziemowit Szczerek maakte Ilonka Verdurmen een speciaal programma dat dieper inging op het werk van de schrijvers. Met als moderator Tsead Bruinja.

Juni Gedicht in het Westerpark



Op zondag 12 juni vond de derde editie van Juni Gedicht plaats. Meer dan 40 dichters, performers en musici traden op tijdens dit (gratis) poëziefestival. Bezoekers gingen op ontdekkingsstocht door de Westergasfabriek, zochten de dichters en luisterden naar hun woorden. Er waren workshops voor alle leeftijden. Kinderen van de Elisabeth Paulusschool droegen prachtige zelfgeschreven gedichten voor over groot en klein afscheid op de begraafplaats Sint Barbara. En ook onze 'VERS winnaar' Pien van Keulen droeg haar gedicht voor op het podium.

Partners: Studio 239, Sint Barbara, bedrijven op het terrein, dichters en vrijwilligers

Met dank aan: Stadsdeel West, AFK, Westergas B.V.

Dichter in bedrijf – dichter schrijven een gedicht over een bedrijf

De bezoekers maken aan de hand van een plattegrond een ontdekkingsstocht over het terrein van de Westergasfabriek. In de bedrijven luisteren zij naar het gedicht dat de aanwezige dichter heeft geschreven over het bedrijf. Om het publiek te motiveren om ook de wat achteraf liggende bedrijven te bezoeken is hier een puzzeltocht aan verbonden. Nieuwe bedrijven in 2016 zoals Gustafson, Troost en Wester Wijnfabriek deden ook mee evenals de overkoepelende organisatie Westergasfabriek BV.

Sint Barbara – speciaal educatief programma voor Junigedicht

Een week voordat Juni Gedicht plaatsvindt bezoeken 27 kinderen van groep 7/8 van de Elisabeth Paulusschool uit de Spaarndammerbuurt begraafplaats Sint Barbara. Johan Degenkamp, die 50 jaar beheerder was, leidt hen rond. Er is veel te vertellen: over bijzondere familiegraven; rituelen; 'onderduikgraf' tijdens de Tweede Wereldoorlog; de heilige Barbara; waarom de klok luidt en de oude bomen. Zij bezoeken ook het graf van Simon Vinkenoog en het graf waar Johan Degenkamp later bij zijn ouders komt te liggen. De kinderen vragen honderduit en vertellen over hun eigen ervaringen (o.a. crematie opa) met de dood. Een meisje krijgt het te kwaad, omdat haar lievelingstante net is overleden. Zij vertelt wel dat vrouwen in Marokko niet naar de begrafenis mogen.

Terug op school schrijven zij onder leiding van docenten van School der Poëzie gedichten over Afscheid en de begraafplaats. Kinderen komen met hun ouders op 12 juni naar de begraafplaats. Hun gedichten hangen bij de ingang. Drie kwartier kunnen bezoekers luisteren naar de gedichten van de kinderen.

Toondicht

Lola Mlačnik (marimba & vibrafoon) en Janina Lorenci (saxofoon), die onlangs het Achtste Internationale Concours Svirel in Slovenië wonnen, betoveren het publiek met hun poëtische muziek. Hun akoestisch versterkte muziek trekt veel publiek en werkt sfeerverhogend. Beide musici studeren aan het conservatorium (3e jaar) en spelen ook op het Grachtenfestival.

Vogels in het park en Rap & spoken word - workshops voor kinderen en hun ouders en jongeren.



Even wachten op de kinderen en daar komen ze, vanaf kwart over twee. Eerst Hiba, en dan volgen er mee, het park is de inspiratiebron, en dat betekent zoveel: plezier, vriendschap, spelen, dieren, kijken, luisteren. Iedereen kan aan de slag, op haar of zijn niveau. Genoeg ideeën om op voort te borduren.

Aan het eind van de middag wil Anthe haar gedicht wel voordragen tijdens de afsluiting. Anderen zijn al naar huis vertrokken. Enkele jongeren kregen tot hun grote genoegen een masterclass Rap & spoken word van rapper/docent André Accord.

Dichters in het gras

Een scala aan dichters (man, vrouw, oud, jong en van diverse komaf) treedt aan. Zij zoeken een plaats in het grasveld. De geel/witte bankjes met vlaggetjes zijn voor de dichters, die voor volwassenen voordragen. Drie jeugddichters ontvangen rode bankjes en vlaggetjes. In het gras nemen o.a. plaats: Mustafa Stitou, Tsead Bruinja, Ineke Riem,

Floor Buschenhenke, Mowaffk al-Sawad, Philip Rozema, Onias Landveld, Frank Diamand, Esam Al-Wasete, Krijn Peter Hesselink, Martin Beversluis, Harmen Malderik, Antoinette Sisto, Maarten Emanuel Stok, Sanguilla Vabrie, Andy Fierens. En voor de kinderen en ouders: Tonny Hollanders, Marijke van Mil, Kate Schlingemann. Elke dichter draagt voor aan gemiddeld vijftig mensen.

Poëzie op het plein - podiumprogramma

Surya Gayet is de host van het afsluitende programma op het plein. Het publiek zit in het zonnetje. Stadsdichter K. Schippers bijt de spits af met een geweldige voordracht van drie gedichten. Hierna volgt een afwisselend programma, waarin Mustafa Stitou de prijswinnaars van de letter- en dichterspuzzel een poëziebundel overhandigt gevolgd door een keur aan professionele- en gelegenhedsdichters zoals: Els van de Daklozenkrant Z, winnaar van de El Hizraprijs Meltem Halaceli, Kees Godefrooij, VERS winnaar Pien van Keulen, buurtdichters Steve en Clive, het muzikale duo Nachtschade, Tijdelijke Toon (campusdichter van de VU), Mehtap Gürsel, deelnemers aan de workshop en alle dichters in bedrijf waaronder Heleen Bosma, Simon Mulder, Frans Terken, Ronald M. Offerman, Jos van Hest, Anneke Wasscher, Marten Janse, Baban Kirkuki, Ezra de Haan, Geert Zomer, Jeannine Winklaar, Mireille Buldeo Rai, Vicky Breemen & Kelly Breemen.

Op zoek naar verleiding – bundel drie jaar Junigedicht

In december was de presentatie van de bundel met daarin verzameld de gedichten die op en rond het Westerpark voor Junigedicht zijn geschreven. De stadsdeelvoorzitter Gerolf Bouwmeester nam het eerste exemplaar in ontvangst.



VERS 2016



In 1994 riep VSBfonds de VSB Poëzieprijs in het leven. De prijs wordt jaarlijks uitgereikt voor de beste dichtbundel uit het Nederlandse taalgebied. Sinds 1998 ontwikkelt SdP rond de prijs poëzie-educatieve activiteiten voor kinderen en jongeren, onder de titel Vers.

VERS is hét poëzieproject voor kinderen en jongeren rond de VSB Poëzieprijs. Enkele duizenden kinderen en jongeren uit Nederland en België maken jaarlijks kennis met de beste en meest actuele Nederlandstalige poëzie. Vijf gedichtbundels worden genomineerd, ieder jaar wint één de VSB Poëzieprijs.

Partners: stichting VSBPoëzieprijs, Poetry International, gemeente Gent, Poëziecentrum Gent, Openbare bibliotheek Amsterdam, Breda, Nijmegen, Den Haag, scholen, theaters en vrijwilligers.

Met dank aan: VSBfonds, de Taalunie, Letterenfonds, gemeente Amsterdam

Voor de lessen werd werkbundel² HET BEGIN VAN IETS ANDERS samengesteld na de bekendmaking met een ruime keuze uit de volgende werken:

• Pieter Boskma	<i>Zelf</i>	Uitgeverij De Bezige Bij
• Geert van Istendael	<i>HET WAS WAT WAS</i>	Uitgeverij Atlas Contact
• Ilja Leonard Pfeijffer	<i>IDYLLEN</i>	Uitgeverij De Arbeiderspers
• Toon Tellegen	<i>DE WERKELIJKHEID</i>	Uitgeverij Querido
• Maud Vanhauwaert	<i>WIJ ZIJN EVENWIJDIG</i>	Uitgeverij Querido

In de bundel staan korte biografieën en het juryrapport. Tijdens twee bijeenkomsten met dichters en poëziedocenten zijn schrijfpodochten geformuleerd, die de basis vormen voor de poëzielessen.

Nieuw in 2016 was dat er ook een werkbundel werd met werk van de genomineerden voor de Herman de ConinckPrijs 2016, met lessen en programma's voor jongeren in België. De titel van deze bundel is ZINGENDE GEZICHTEN. De werkbundel vormde de inspiratiebron voor extra activiteiten binnen VERS 2016 in Vlaanderen. Zowel de Herman de Coninckprijs als de VSB Poëzieprijs worden uitgereikt in de Poëzieweek in januari 2016.

De vijf dichters en de titels van de genomineerde bundels voor de Herman de Coninckprijs 2016 zijn:

• Maarten Inghels	<i>RITUELEN</i>	Uitgeverij De Bezige Bij
• Marc Kregting	<i>ONZE NIETZSCHE</i>	Uitgeverij het balanseer
• Ruth Lasters	<i>LICHTMETERS</i>	Uitgeverij polis
• Bart Meuleman	<i>MIJN SOORT MUZIEK</i>	Uitgeverij Querido
• Jeroen Theunissen	<i>HIER WOON JE</i>	Uitgeverij De Bezige Bij

In totaal gaven ruim 45 scholen zich op om mee te doen aan VERS en kregen ruim 3700 kinderen en jongeren les over de VSB Poëzie van 2016. Er werden 21 openbare programma's gemaakt met samen ruim 4000 bezoekers.

Drie soorten openbare programma's:

- VERS Talkshow voor groepen 7 en 8 basisonderwijs. Lessen op school, elke klas twee uur. Het lezen van gedichten en het schrijven van een gedicht. De makers van de beste gedichten treden op en uit iedere klas gaan enkele kinderen aan tafel met een 'echte' dichter in de VERS Talkshow. In dit theaterprogramma worden de kinderen aan de tand gevoeld over hun eigen geschreven gedicht en laten het gedicht horen. Op hun beurt ondervragen zij de 'echte' dichter die aanwezig is. Ouders/verzorgers en buurtbewoners waren van harte welkom.
- VERS Revue voor 3^e klassen voortgezet onderwijs.
- Poëzielessen op school, het schrijven van een gedicht, een voordrachtworkshop, het meedoen aan en/of bijwonen van een regionale voorronde de 'VERS PoëzieRevue' in een theater. De gedichten worden

² Een werkbundel is een selectie van poëzie geschikt voor een doelgroep, samengesteld door docenten van SdP

beoordeeld door een deskundige jury onder leiding van een professionele dichter. De winnaars gaan door naar de landelijke finale.

- VERS Essay en Debat voor 5^e en 6^e klassen voortgezet onderwijs.
- Gedichten worden gelezen en besproken in de klas. Jongeren krijgen een opdracht mee om op zoek te gaan naar een gedicht wat hen wel of niet aanspreekt. Zij schrijven hier een kort essay over. In een vervolgles lezen zij hun essay voor. Stellingen over poëzie worden geformuleerd en onder leiding van een poëziedocent besproken. Deskundige jury's bepalen wie er doorgaan naar het VERS Slotdebat in Amsterdam.

Er vonden VERS activiteiten plaats in Amsterdam, Antwerpen, Beverwijk, Bolsward, Barendrecht, Breda, Den Haag, Dronten, Gent, Groningen, Nijmegen, Rotterdam en Sneek.

VERS Slotmanifestatie voor winnaars van de voorrondes in alle categorieën en hun klasgenoten. Drie finales op één dag in het Amsterdamse Compagnietheater met een boeiend side-programma met poëziewandeltochten en een foyerprogramma.

Na 21 voorrondes kwamen 280 kinderen, 280 jongeren en 280 oudere jongeren vanuit heel Nederland en Vlaanderen naar Amsterdam. In drie spetterende finaleshow's speelden zij met hun zelfgeschreven gedichten de hoofdrol op dinsdag 31 mei 2016 op het podium van het Compagnietheater in Amsterdam

Twitterpost tijdens slotmanifestatie:



Poëzie van binnen naar buiten



School der Poëzie heeft voor het vmbo een frame van projecten ontwikkeld waarbij weliswaar poëzie de motor is, maar waarbij de projectstappen verlopen van binnen schools naar buitenschools. Per stad/school wordt specifiek werkmateriaal ontwikkeld zodat een algemene, maar ook lokaal gebonden leerlijn kan ontstaan. Uit het werken in een zestal plaatsen kan na 2 jaar een inhoudelijke leerlijn met poëzie én een goed beschreven werkproces ontstaan dat overdraagbaar wordt.

Partners: bibliotheken, musea, historische archieven, bedrijven, scholen, theaters en vrijwilligers.

Met dank aan: Fonds 21, Letterenfonds, gemeente Amsterdam, stichting Steunfonds BJA-COW, Prins Bernhard cultuurfonds Flevoland, Provincie Overijssel, gemeente Dronten, Rabobank Flevoland.

Eind 2013 is het project van start gegaan in Zwolle en in 2014 en 2015 via Oss, Dronten, Zwartsluis en begin 2016 afgerond in Amsterdam.

Alle scholen starten collectief met hun tweede klassen waarna deelprojecten in de hogere klas volgen. Vele activiteiten zijn gekoppeld aan PBB: meet en greet met samenwerkende instellingen, boekjes maken van en voor deelprojecten, bezoeken aan musea, wandeltochten door de buurt, bezoeken aan bedrijven – en inhoudelijk wordt daarna door de jongeren steeds gereflecteerd in een kort gedicht. Het is te zien dat langer werken op scholen zijn vruchten afwerpt: niet alleen leert de jongere zijn/haar omgeving beter kennen, juist het leren opschrijven in korte zinnen van een indruk, een gevoel verbetert aanzienlijk. De jongeren zelf ervaren dat ook zij bezig kunnen zijn met taal en cultuur en zich kunnen presenteren bij verschillende gelegenheden.

"Ik ben heel trots op alle klassen die meegedaan hebben. De poëzielessen van School der Poëzie heb ik als zeer positief en leerzaam ervaren. Voor mij, maar heel zeker voor de leerlingen. Een enorme bijdrage die ze toch maar weer meenemen in hun leven" aldus Wilbert Leendertse, docent Nederlands aan het Ichthus College in Dronten.

In 2016 is tevens een aanvraag gedaan bij Fonds 21 om PBB nogmaals uit te voeren in andere plaatsen in 2018 en 2019. De aanvraag is gehonoreerd en in 2017 kunnen verder fondsen worden geworven om PBB2 mogelijk te gaan maken in 2018.



De ervaringen van PBB komen in 2016 goed van pas bij de samenwerking met Kunsthal Kade en Scholen in de Kunst in Amersfoort. En met twee vmbo-scholen in Utrecht die met hun leerlingen de omgeving & poëzie samen willen ervaren.

Lessen, bijzondere projecten & samenwerkingen

Stadsdeelvoorzitter Boudewijn Oranje onthult WOORDENSTROOM op de Vijzelgracht



Onze poëziedocenten gaven workshops aan kinderen van basisschool De Kleine Reus en basisschool De Avonturijn. Hierin schreven de kinderen korte gedichten over het water van de gracht, over wensen en wonderen, over gewone dingen en geheime zaken. Met verfrollers en sjablonen – en talloze bussen rode, gele, groene en blauwe verf spotten zij de Woorden tot Waterstroom, om zo de oorspronkelijke Vijzelgracht weer tot leven te wekken. De kinderen die gedichten schreven ontvingen allemaal een boekje met hun

gedichten.

Kindergedichten in Taalscheurkalender

School der Poëzie heeft een schatkist vol gedichten van kinderen en jongeren. Voor de Van Dale Junior taalscheurkalender 2017 kozen we de mooiste en vreemdste gedichten uit, vergezeld van schrijftips voor iedereen die dichten wil.

Dromen, wensen, herinneringen, fantasiedieren, zelfverzonnen woorden – niets is te gek. Vliegen, picknicken op de maan, de dag dat mijn broertje geboren werd, oorlog, aardbevingen, klein zijn of gepest worden – de jonge dichters gingen geen een onderwerp uit de weg. Ook de liefde niet: 'ik doe alles voor je, zelfs opeten wat je hebt gekookt.' (Een goed advies!)



Kasteeljuweel

Woensdag 15 juni was de spannende finale van Kasteeljuweel, de jaarlijkse poëziewedstrijd van het Muiderslot en School der Poëzie. Er klonken prachtige gedichten die vol overtuiging werden voorgedragen. 11 Klassen van het IVKO en het Montessori Lyceum Amsterdam en Scholengemeenschap Reigersbos uit Amsterdam en het Casparus College uit Weesp namen deel aan Kasteeljuweel 2016. Alle klassen kregen een rondleiding en poëzieworkshop van School der Poëzie-docent Jacques Brooijmans.

Bron van inspiratie was het Muiderslot zelf en de expositie rondom het thema van 2016, 'Wonen in de Middeleeuwen', waarin ook Heer Bommel uit de strip van Marten Toonder een belangrijke rol speelt. De scholieren mochten daarnaast kiezen voor beelden uit de vaste collectie van het Muiderslot als 'De Bron' van Sjoerd Buisman en Tesseltje van Gerarda Rueter.

Mandelstamproject

In 2016 is het 125 geleden dat de Russische dichter Osip Mandelstam werd geboren. Dat wordt herdacht met tentoonstellingen, lezingen en voordrachten. Ook School der Poëzie doet mee aan de plechtigheden. Kinderen uit Amsterdam Zuidoost droegen in mei om beurten regels van Osip en Nadezjda Mandelstam voor. Zo werden deze regels samen een groot gedicht. Dat deden ze bij het Monument voor de Liefde; een bronzen sculptuur ter herinnering aan het Russische schrijversechtpaar in de Nadezjda Mandelstamstraat in Amsterdam Zuidoost. Stadszender AT5 maakte er een item van. De activiteiten gaan door in 2017. Jongeren uit Sint-Petersburg komen in voorjaar 2017 naar Amsterdam.

180 Amsterdammers

Na de zomer werd contact gelegd met Amsterdam Marketing over hun project '180 Amsterdammers'. School der Poëzie werkte met vier van de "180" en schreef met hen gedichten over hun ervaringen in Amsterdam. De Oba bracht hun poëzie uit op een kaart die hoort bij de tentoonstelling in de OBA die loopt tot 28 februari 2017.



Muziek en beeld

De theatrale vormen in de Poëzierevue zijn in 2016 vernieuwd, er is een nieuw lichtplan ontwikkeld, nieuwe achtergrondbeelden gemaakt door Lisa en Marél van VJ-academie, heel bijzonder zijn de composities die zijn gemaakt op bestaande poëzie: Joy Wielkens en Vlado Spisiak hebben gedicht nr. 18 uit Idyllen Van Ilja Leonard Pfeiffer op muziek gezet en Maarten Stok en Bram van den Brekel van de groep Nachtschade hebben vertaalde tekstfragmenten van de Oekraïense schrijfster Victoria Amelina tot een indrukwekkend nieuw nummer gemaakt.

En verder

- *Read2me* met het Sweelinck en de OBA;
- Diverse rapworkshops in Amsterdam Noord, Castricum en Almere;
- Stil Verleden een samenwerking met Maria Karg rond slavernij
- Algemene poëzielessen met basisonderwijsdocenten, in bibliotheken en op scholen in heel Nederland;
- Advies over en concrete bijdragen aan diverse poëzieprojecten in heel Nederland en daarbuiten, telefonisch, per e-mail en live, bijvoorbeeld over het opzetten van projecten aan diverse bibliotheken en scholen.
- Voorleeslessen "Boekvrienden" op het Mundus College en basisscholen in Amsterdam
- Masterclasses voor winnaars van de Kunstbende
- Lessen aan jongeren in Nieuw-Vennep, Nijmegen, Bolsward, Gouda, Utrecht, Hoofddorp, Castricum
- *Twaiku* (twitter en haiku) lessen in Amersfoort

Buiten Nederland

- Workshops over poëzielessen aan studenten in Antwerpen
- Skype Workshops en presentaties in Manno Zwitserland

De jury

Grote dank voor alle juryleden die in 2016 vrijwillig hun deskundigheid beschikbaar stelden bij uitvoeringen van de PoëzieRevue, Talkshow en Essay & Debat in al haar uitingsvormen:

Mustafa Stitou, dichter en winnaar van de VSB Poëzieprijswinnaar(2004) - Gusta Bastian, dichter - Ingeborg Monhemius, wethouder Cultuur in Barendrecht, Ester Naomi Perquin, VSB Poëzieprijswinnaar, Jos Catau, rector van het Spinoza Lyceum, Marrigje Pajmans, promovenda aan de Universiteit van Amsterdam, Maud Vanhauwaert, VSB Poëzieprijsgenomineerde, Henk van der Veer, journalist en stadsdichter van Sneek, Mirjam Bakker, wethouder Kunst en Cultuur van de gemeente Súdwest Fryslân, Geert Van Istendael, VSB Poëzieprijsgenomineerde, Hester Knibbe, stadsdichter van Rotterdam en winnaar van de VSB Poëzieprijs 2015, Wilma van Raamsdonk, projectleider educatieve projecten bij Passionate Bulkboek. Maud Vanhauwaert, VSB Poëzieprijsgenomineerde, Niels Landstra, stadsdichter van Breda, Astrid Segeren, specialist jeugd & basisonderwijs bij Bibliotheek Breda, Peter Swanborn, dichter en journalist, Caroline Klein, rector van het Markenhage College, Diantha de Vries, specialist voortgezet onderwijs bij Bibliotheek Breda, Sieglinde Vanhaezebrouck van Poëziecentrum Gent, Carlien Coppieters van Jeugd en Poëzie, Dichter en VSB Poëzieprijsgenomineerde Maud Vanhauwaert, David Troch, stadsdichter van Gent, Annie Lens, Cultuurdienst Stad Gent, Patrick Peeters, stafmedewerker poëzie Vlaams Fonds voor de Letteren, Caroline Koenen, leesconsulent van de Bibliotheek Rotterdam, Johan Gielen, educatie & publiek Kunsthall Rotterdam, John van Tiggelen, boekhandel Van Gennep Rotterdam, Anna Visser van het Arminius debatcentrum Rotterdam, Maarten Inghels, stadsdichter Antwerpen, Sarien Zijlstra, directeur SdP, Geert van Istendael, VSB Poëzieprijsgenomineerde, Leen van Dijck, directeur Letterenhuis Antwerpen, André Vandorpe, directeur Boek.be, Flore Keersmaekers van Jeugd en Poëzie, Lucien Kembel, directeur Diligentia Den Haag, Ted van Lieshout, duizendpoot, Frouke Arns, stadsdichter van Nijmegen, Kees Meulendijks, projectmedewerker Bibliotheek Gelderland, Joke van Leeuwen, Dichter der Nederlanden, Myrle Tjoeng, onafhankelijk cultureel projectleider, Ton van Amerongen, locoburgemeester en wethouder kunst & cultuur van de gemeente Dronten, Frank Voster, van boekhandel Voster Dronten, Hans van Dokkum, rector Hervormd Lyceum West, Mohamed Mahdi, directeur El Hizra, Patricia de Groot, redacteur bij Uitgeverij Querido en schrijver, Meltem Halaceli, schrijfster, researcher en arabist, Mieke Renders, directeur van Vlaams Cultuurhuis de Brakke Grond, K. Schippers, stadsdichter van Amsterdam, Edith Andriesse, freelance journalist en actrice, Cees Hansen, voormalig docent Nederlands, Sander Jacobs (rector MCO), Menno Hartman (uitgever bij uitgeverij Van Oorschot, Tjitse Hofman, dichter, Steven Tan, rector Marcanti College, Dasja Koot, Bibliotheek Huizen, freelance poëziedocent, *Sare Bakker, docent Nederlands Sweelinck*,³ Enny Schmitz (poëzieprojectleider en poëziefhebber, Mathijs Gomperts, dichter, Jur Bouterse, filosoof en danser,

³ Zie *Mooi in 2016* pagina 30

Mooi in 2016

Heimkehr

Lasst uns heimkehren,
wie konnten wir uns so lange verirren.
Fern von Zuhause,
wissen wir nicht wo unsere Heimat liegt.

Nur in den Blicken der Kinder,
die uns mit Augen betrachten,
die wie Apfelblüten leuchten,
erkennen wir unsere Heimat wieder.

Lasst uns heimkehren,
solange sind wir fort gewesen.
Mir scheint es eine Ewigkeit

Das Lachen der Welt,
nichts als ein nutzloser Gesang in den Städten ...

Lasst uns heimkehren, in den Schoß der Kindheit,
zu Weinbergen & rebbewachsenen Hängen am ruhenden Fluss auf
dem
der Fährmann seine Kreise zieht.
Auf die Wiesen unserer Jugend zu Malve, Klee & Nelken.

Lasst uns heimkehren, zu Burgen die auf Bergen über das Land
thronen,
zu Fachwerkhäusern & efeubewachsenen Türmen,
über gepflasterte Straßen mit Weinflaschen stolpernd.

Lasst uns heimkehren, in die Zweifel unserer Jugend,
mit mutigen Schritten über Gräber, die uns nicht fremd sind
& die wir doch niemals gesehen haben.

Lasst uns heimkehren,
Ringsum ist alles still,
liebende Hände streicheln über Stirn & Haar,
schattige Räume von gebrochenen Sonnenstrahlen durchdrungen.

Der Gesang unserer Großmutter, mit Schlaflippen in wiegenden
Träumen.
In Gesichtern spiegelt sich Staub.
Wir suchen die richtige Dinge, an den falschen Orten ...
Das endlose Ringen nach Glück,
in der Heimat scheint es fast bedeutungslos zu sein ...

Nico Feiden
Hannover

Nico Feiden (25) uit Hannover presenteerde zijn gedicht in september bij SdP in Amsterdam en later op de Buchmesse in oktober. Het GoetheInstitut wil zijn werk graag verder in Nederland onder de aandacht brengen en samen met Perdu zoekt SdP nu naar optreedlocaties en combinaties met Nederlandse dichters.



Huisvesting, directie en staf

School der Poëzie opereert vanuit een relatief klein kantoor en onderhoudt van daaruit contact met een breed netwerk van verschillende medewerkers. De dagelijkse werkzaamheden werden in 2016 in goede banen geleid door 2,60 fte medewerkers met een vast contract: Ilonka Verdurmen (artistieke directie), Sarien Zijlstra (zakelijke directie) en de communicatie en productie medewerkers Daniel Bulthuis en Claire Philips. Freelance-producenten zijn Mick Witteveen, Martha van Meegen en Dasja Koot. Ook voor de overige activiteiten zijn freelance-medewerkers ingezet.

Nieuwe website



Onze oude website was toe aan een nieuw jasje. In 2016 hebben we hard gewerkt aan een nieuwe website.

In september werd die met trots gelanceerd. Beter geschikt voor weergave op tablets en telefoons, snel, eigentijds en beter toegankelijk. Natuurlijk ook veel informatie over onze programma's, gedichten van kinderen en jongeren, maar nu met heel veel extra informatie, handige zoekfuncties, filmpjes, poëzieclips en betere beeldkwaliteit van de foto's.

Instagram

School der Poëzie is al actief op Twitter en Facebook. Via Twitter bereiken we vooral de scholen, docenten, artiesten en theaters. Via Facebook bereiken we naast de scholen, organisaties etc. meestal ouders/verzorgers/familieleden etc. Kinderen en jongeren zijn meer actief op Instagram. Om ook hen te bereiken zorgen we sinds oktober voor leuke live-verslaggeving via ons Instagram-kanaal.

Nieuwsbrieven

In 2016 zijn er vier nieuwsbrieven verzonden, met allerlei nieuwtjes over onze laatste activiteiten, Revues,

Docenten

De kracht van onze projecten berust op kwaliteit: de unieke aanpak, de goed opgeleide poëziedocenten, de professionele medewerkers, het uitgebreide netwerk. De ongeveer tien freelance docenten die zijn verbonden aan School der Poëzie hebben ieder hun specialisatie, maar voorop staat dat zij beschikken over de pedagogische kwaliteiten om effectieve poëzielessen te kunnen geven. Alle docenten/dichters hebben ook een andere werkring en hun eigen netwerk, zodat uitwisseling en innovatie organisch tot stand komen. De docenten lezen en bespreken gedichten met hun groepen, ontwikkelen en geven schrijfopdrachten en helpen de gedichten bij te schaven tot een zo hoog mogelijk niveau. Lesinvulling, pedagogische problemen, aan elk onderdeel van het proces wordt grote aandacht besteed.

Als poëziedocenten werkten in 2016 onder meer Ineke Holzhaus, Jos van Hest, Diana Ozon, Mieke Vermeulen, Jacques Brooijmans, Gerard Beentjes, Ineke Riem, Dasja Koot, Darja de Wever, Marije Uijtdehaage, Krijn Peter Hesselink, Anne Masselink, Sietske Dudink, Andre Accord, Mustafa Stitou en Ilonka Verdurmen.

Docenten voordracht: Dasja Koot, Ilonka Verdurmen en Jacques Brooijmans.

Kunstenaars

Bij de uitvoering van onze projecten zijn vaak kunstenaars uit meerdere disciplines betrokken: dansers, muzikanten, dichters, *freestylers*, acteurs, filmers en vj's. School der Poëzie kan putten uit een breed bestand van freelancers om voor elk gevraagd project kwaliteit op maat te bieden. We onderhouden regelmatig contact met deze medewerkers om inhoud en uitvoering van optredens en projecten te optimaliseren. Daarnaast zijn telkens weer deskundigen bereid zitting te nemen in onze jury's voor de professionele beoordeling van door kinderen en jongeren geschreven poëzie.

Mooi in 2016

Beste School der Poëzie,

ik heb een gedicht geschreven, en ik wilde het graag mee laten doen met de wedstrijd. Ik ben geïnspireerd door de naam van de bundel 'als het dichtklapt' van Roland Jooris, en door zijn gedicht 'klei.'

Mijn gedicht:

Lucht is meer dan mijn adem
Groter dan mijn hand
Waar in verleden ligt en allergieën
Waar in leven ligt
En fantasieën

Mijn palmen reiken
Naar nieuwe kunsten
Nieuwe mensen
Leven, dood en achterdocht
En enthousiasme, vreedzaamheid,
Seks, en lust en speurtocht,

Totdat het dichtklapt -

Sare Bakkers, 16 jaar 04-11-'89
Hoofdstraat 23
4564 AM Sint Jansteen

Weetje:

Sare Bakker, nu docent aan het Sweelinckcollege en in mei 2016 jurylid bij de PoëzieRevue Classic, deed in 2006 zelf als jongere mee aan Vers met een "winnend" ingezonden gedicht en beschouwt dat als de één van grootste stimulansen die ze in haar jeugd heeft gehad om poëzie te lezen en zelf te schrijven.

Goed zo iets te horen!

Jaarverslag 2016 | BIJLAGE

Overzicht Revues en presentaties 2016					Podiumprog		Bezoekers	
van	datum	wat	locatie	plaats	A'dam	Buiten	A'dam	Buiten
JANUARI								
	14-1-2016	PoezieRevue Vers	Theater Sneek	Sneek		1		300
	18-1-2016	PoezieRevue Vers	Het Kruispunt	Barendrecht		1		250
	20-1-2016	Presentatie Vijzelgracht	Vijzelgracht	Amsterdam	1		75	
	27-1-2016	PoezieRevue Vers	Theater 222	Rotterdam		1		210
	27-1-2016	Uitreiking VSbPP	Universiteit	Groningen		1		150
FEBRUARI								
	23-2-2016	Poezietalkshow Vers	Bibliotheek Breda	Breda		1		200
	23-2-2016	Poeziedebat Vers	Bibliotheek Breda	Breda		1		100
	25-2-2016	PoezieRevue Vers	Arca theater	Gent		1		200
MAART								
	10-3-2016	Read to Me	Theater van t Woord	Amsterdam	1		150	
	14-3-2016	Poeziedebat Vers	Zolder Poeziecentrum	Gent		1		100
	18-3-2016	Poezietalkshow Vers	Theater 222	Rotterdam		1		260
	18-3-2016	Poeziedebat Vers	Theater 222	Rotterdam		1		125
	21-3-2016	Poeziedebat Vers	DeStudio	Antwerpen		1		120
	22-3-2016	PoezieRevue Vers	DeStudio	Antwerpen		1		250
	22-3-2016	PoezieRevue Vers	DeStudio	Antwerpen		1		200
	25-3-2016	Poeziedebat Vers	Bibliotheektheater	Den Haag		1		100
APRIL								
	7-4-2016	PoezieRevue Classic	Theater van t Woord	Amsterdam	1		175	
	8-4-2016	PoezieRevue Classic	Theater van t Woord	Amsterdam	1		75	
	8-4-2016	PoezieRevue Classic	Theater van t Woord	Amsterdam	1		125	
	12-4-2016	Poezietalkshow Vers	Lux	Nijmegen		1		250
	13-4-2016	PoezieRevue Classic	Griffioen	Amsterdam	1		225	
	14-4-2016	Poezietalkshow Vers	Meerpaal	Dronen		2		300
	19-4-2016	PoezieRevue Classic	Theater van t Woord	Amsterdam	1		200	
	20-4-2016	PoezieRevue Classic	Theater van t Woord	Amsterdam	1		200	
	20-4-2016	PoezieRevue Classic	Theater van t Woord	Amsterdam	1		200	
	21-4-2016	Poeziedebat Vers	Theater van t Woord	Amsterdam	1		125	
	29-4-2016	Presentatie Poezie	Mandelstambeeld	Amsterdam	1		70	
MEI								
	7-5-2016	Presentatie Poezie	LiteraTour	Maastricht		1		25
	31-5-2016	Vers finale	Compagnietheater	Amsterdam	1		280	
	31-5-2016	Vers finale	Compagnietheater	Amsterdam	1		280	
	31-5-2016	Vers debat	Compagnietheater	Amsterdam	1		250	
JUNI								
	12-6-2016	Presentatie Juni gedicht	Westerpark	Amsterdam	1		150	
	15-6-2016	Presentatie Muiderslot	Muiderslot	Muiden		1		250
JUL/AUG								
	22-7-2016	Presentaties LiteraTour	Aachen naar	Frankfurt		3		30
OKTOBER								
	2-10-2016	Read my World Revue	Tolhuistuin	Amsterdam	2		350	
	3-10-2016	Read my World Talks	Tolhuistuin	Amsterdam	1		20	
	22-10-2016	Presentatie Poezie	Buchmesse	Frankfurt		1		35
	13-12-2016	Presentatie Poezie (verpl.)	Muiderslot	Muiden		1		125
NOVEMBER								
	14-11-2016	PoezieRevue Classic	Meerwaard	Amsterdam	2		375	
	18-11-2016	Presentatie boek Junigedicht	Westergasterrein	Amsterdam	1		60	
	20-11-2016	180 Adam	Tropenmuseum	Amsterdam	1		250	
	28-11-2016	PoezieRevue Classic	Theater van t Woord	Amsterdam	1		195	
DECEMBER								
	12-12-2016	PoezieRevue Classic	Meerwaard	Amsterdam	2		500	
	17-12-2016	Open Podium	Obatheater	Amsterdam	1		175	
Totaal					26	24	4505	3580

Overzicht Lessen en workshops 01-01-2016 jan tot 14-04-2016

Vanaf/op	Wat	Instelling/school	Plaats	Type	Klassen	Deeln	Lesuren
JANUARI							
7-1-2016	Poezietalkshow Vers	Kraaiennest	Beverwijk	po 8	1	30	2
8-1-2016	Poëzie & voorlezen	Mundus	Amsterdam	vmbo 3	3	60	12
13-1-2016	Poëzie algemeen	Bibliotheek r'dam	Rotterdam	volw	2	50	2
14-1-2016	PoëzieRevue Vers	Bogerman	Sneek	vo 3	4	86	15
	PoëzieRevue Vers	Magister	Sneek	vo 3	5	133	9
	PoëzieRevue Vers	Marne	Bolsward	vo 3	3	61	6
18-1-2016	PoëzieRevue Vers	Theater HV	Rotterdam	vo 3	4	110	11
	PoëzieRevue Vers	Marnixgymnasium	Rotterdam	vo 3	4	100	12
27-1-2016	PoëzieRevue Vers	Daltonlyceum	Barendrecht	vo 3	10	224	40
28-1-2016	Poëzie algemeen	SG Leo Vroman	Gouda	vo 1	12	300	21
29-1-2016	Poëzie algemeen	Hooghe Land	Amersfoort	vo 3	3	75	6
FEBRUARI							
1-2-2016	Poëzie algemeen	Marne College	Bolsward	vmbo 3	3	75	6
1-2-2016	Poëzie algemeen Vers	Merkelbachschool	Amsterdam	po 7/8	3	75	6
3-2-2016	Poëzie algemeen	Sweelink	Amsterdam	vmbo 2	8	200	32
15-2-2016	Poëzie algemeen	Herbert Visser	Nieuw Vennepe	vmbo 4	4	100	8
23-2-2016	Poëzie algemeen	Dominicuscollege	Nijmegen	vo 1	2	50	4
23-2-2016	Poezietalkshow Vers	de Wegwijzer	Breda	po 7/8	3	69	5
		de Parel	Breda	po 7/8	4	100	6
		de Spoorzoeker	Breda	po 7/8	2	50	4
		de Weerijds	Breda	po 7/8	2	50	4
23-2-2016	Poeziedebat Vers	de Markenhage	Breda	vo 5	5	100	12
25-2-2016	PoëzieRevue Vers	Wispelberg	Gent	vo 3	4	85	13
		Gentbrugge	Gent	vo 3	2	42	8
		St Pieters Instituut	Gent	vo 3	3	62	5
26-2-2016	Poëzie algemeen	Kaj Munk college	Hoofddorp	vo 3	7	175	22
MAART							
14-2-2016	Poeziedebat Vers	Wispelberg	Gent	vo 5	2	50	8
		Gentbrugge	Gent	vo 5	2	50	7
18-3-2016	Poezietalkshow Vers	De Boog	Rotterdam	po 7/8	2	50	4
		Delfhaven	Rotterdam	po 7/8	3	75	5
		De Fontein	Rotterdam	po 7/8	2	50	3
		De Kruidhoek 3x 82	Rotterdam	po 6/7/8	3	75	5
18-3-2016	Poeziedebat Vers	Theater HV	Rotterdam	vo 5	2	50	8
		Cosmicus	Rotterdam	vo 5	1	25	12
18-3-2016	Poeziedebat Vers	Pestalozzi	Antwerpen	vo 5	2	50	8
		Deurne	Antwerpen	vo 5	2	50	6
22-3-2016	PoëzieRevue Vers	Deurne	Antwerpen	vo 3	4	80	7
		Norbertus	Antwerpen	vo 3	5	80	20
		Xaverius	Antwerpen	vo 3	8	170	32
		Pestalozzi	Antwerpen	vo 3	4	90	8
24-3-2016	Poëzie algemeen skype	Supsi	Manno	volw	1	60	2
25-3-2016	Poeziedebat Vers	Haags Montessori	Den Haag	vo 3	2	50	7
29-3-2016	Poëzie en omgeving	Globe College	Utrecht	vmbo 1	5	100	20
APRIL							
7-4-2016	PoëzieRevue Classic	Marcanti	Amsterdam	vmbo 2	6	150	28
8-4-2016	PoëzieRevue Classic	Sweelinkcollege	Amsterdam	vmbo 1	5	125	19
12-4-2016	Poezietalkshow Vers	Jacobuschool	Nijmegen	po 7/8	2	50	4
		Kameleon	Nijmegen	po 7/8	2	50	1
		Geldershof	Nijmegen	po 7/8	2	50	4
		De Wieken	Nijmegen	po 7/8	2	50	3
13-4-2016	PoëzieRevue Classic	CSB	Amsterdam	vo 1	7	175	33

Overzicht Lessen en workshops 14-04-2016 jan tot 01-12-2016

Vanaf/op	Wat	Instelling/school	Plaats	Type	Klassen	Deeln	Lesuren
14-4-2016	Poezietalkshow Vers	Brandaris	Dronten	po 7/8	2	50	11
		Wilgerijs	Dronten	po 7/8	2	50	3
		Kompas	Dronten	po 7/8	2	50	3
		Zuiderlicht	Dronten	po 7/8	1	25	2
		Dukdalf	Dronten	po 7/8	1	25	3
		Aquamarijn	Dronten	po 7/8	1	25	2
		Duykeldam	Dronten	po 7/8	2	50	5
14-4-2016	Poëzie algemeen	Amsterdams Lyceum	Amsterdam	vo 1	1	14	3
19-4-2016	PoëzieRevue Classic	MCO	Amsterdam	vmbo 2	11	205	54
20-4-2016	PoëzieRevue Classic	OSB	Amsterdam	vo 1	12	340	56
		Viertaal	Amsterdam	svo 1	5	80	20
21-4-2016	Poeziedebat Vers	HLW	Amsterdam	vo 5	2	60	7
MEI							
11-5-2016	Kasteeljuweel	IVKO	Amsterdam	vmbo 2	4	100	12
		Casparus	Amsterdam	vmbo 2	2	48	6
		MLA	Amsterdam	vmbo 2	4	111	12
		Reigersbos	Amsterdam	vmbo 2	1	20	3
5-5-2016	Poëzie algemeen vertalen	Literatour	Maastricht	volw	1	20	9
7-5-2016	Poëzie algemeen perfo	Literatour	Maastricht	volw	1	20	9
23-5-2016	Poëzie algemeen	Bs De Ark	Amsterdam	po	9	225	15
31-5-2016	Poezie workshops	scholen hele land	Amsterdam	po, vo	25	600	20
JUNI/JULI							
2-6-2016	Poëzie algemeen	Rijnlandslyceum	Oegstgeest	vo 4	1	25	2
12-6-2016	Poëzie algemeen	Elisabeth Paulusschoo	Amsterdam	po 7/8	3	75	19
13-6-2016	Poëzie algemeen	MLA	Amsterdam	vo 1	6	150	8
4-7-2016	Poëzie algemeen	Meergronden	Almere	vo 2	10	242	72
16-7-2016	Poëzie algemeen	Literatour	Duitsland	volw	1	20	3
AUGUSTUS							
27-8-2016	Poëzie algemeen	Kunstbende	Amsterdam	volw	0	1	3
SEPTEMBER							
22-9-2016	Poëzie algemeen	Haags Montosori L	Den Haag	vo5	2	50	6
23-9-2016	Poëzie algemeen	LiteraTour	Amsterdam	volw	0	9	6
OKTOBER							
1-10-2016	RMW Revue	HLW,	Amsterdam	vo 4	4	100	6
		Spinoza	Amsterdam	vo 4	4	100	13
		MLA	Amsterdam	vo 4	2	50	4
		Vinse school	Amsterdam	vo 3	2	50	4
2-10-2016	RMW speak out	div jongeren	Amsterdam	volw	1	4	3
10-10-2016	Poëzie algemeen	Haarlem College	Haarlem	vmbo 1	12	504	58
22-10-2016	Poëzie algemeen	LiteraTour	Frankfurt	volw	0	9	3
22-10-2016	Poëzie algemeen	180 Adammers	Amsterdam	volw	1	4	11
24-10-2016	Kasteeljuweel	Comenius	Muiden	vo 1	5	125	15
		Willem de Zwijger	Muiden	vo 1	6	150	14
27-10-2016	Poëzie algemeen	begeleiding Sarah Yusi	Amsterdam	volw	0	1	3
24-10-2016	Poëzie algemeen	Cultuurdagen	Antwerpen	volw	7	150	24
NOVEMBER							
7-11-2016	Poëzie algemeen	Meergronden	Almere	vo 2	20	540	108
10-11-2016	Poëzie algemeen	Farelcollege	Amersfoort	vo3	3	75	8
14-11-2016	PoezieRevue	Caland	Amsterdam	vo1	14	365	75
15-11-2016	Poezie & Rap	Brederoberoepscollege	Amsterdam	vmbo 3	12	300	30
15-11-2016	Poezie & Rap	Brederomavo	Amsterdam	vmbo 2	12	300	46
24-11-2016	Poezie & Rap	Brederoberoepscollege	Amsterdam	vmbo 2	12	300	30
28-11-2016	PoezieRevue	Fons Vitea	Amsterdam	vo1	7	196	22
28-11-2016	Poezie algemeen	G Rietveldcollege	Utrecht	vo1	4	120	24
23-11-2016	Poëzie algemeen	Atrium	Amersfoort	vmbo 2	8	200	6

Overzicht Lessen en workshops 01-01-2016 jan tot 31-12-2016

Vanaf/op	Wat	Instelling/school	Plaats	Type	Klassen	Deeln	Lessuren
DECEMBER							
19-12-2016	Poezie & Rap	Sweelinkcollege	Amsterdam	vmbo 1	4	100	10
12-12-2016	PoezieRevue	Mundus	Amsterdam	vmbo 1	12	213	41
12-12-2016	PoezieRevue	HLW	Amsterdam	vmbo 1	9	270	26
16-12-2016	Poezie algemeen	JP Thijse	Castricum	vmbo 1	12	300	15
Totalen 2016					464	11483	1497